

UCHWAŁA NR XLVI/1052/10
RADY MIASTA GDYNI
z 29 września 2010 r.

w sprawie nadania nazw nowym ulicom w Gdyni

Działając na podstawie art 18 ust. 2 pkt 13 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz.U. Nr 142/01 poz. 1591 z późn. zmianami), Rada Miasta Gdyni uchwała, co następuje:

§ 1

1. Drodze publicznej, położonej w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino, na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Chwarzno-Wiczlino w Gdyni, rejon ulic Suchej i Wiczlińskiej (URM nr XXXII/753/05 z 22.06.05.; MRMG nr 32/05, poz. 187) oraz miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Chwarzno-Wiczlino w Gdyni, rejon ulic Wiczlińskiej, Chwarznieńskiej i Śliskiej (URM nr XXVI/602/04 z 22.12.04.; MRMG nr 4/05, poz. 9), oznaczonej na rysunkach w/w planów symbolem 082 KD-L i 159 KD-L, nadaje się nazwę „Stanisława Filipkowskiego”.
2. Drodze publicznej, położonej w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino, na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Chwarzno-Wiczlino w Gdyni, rejon ulic Wiczlińskiej, Chwarznieńskiej i Śliskiej (URM nr XXVI/602/04 z 22.12.04.; MRMG nr 4/05, poz. 9), oznaczonej na rysunku planu symbolem 090 KD-D, nadaje się nazwę „Romana Felińskiego”.
3. Drodze publicznej, położonej w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino, na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Chwarzno-Wiczlino w Gdyni, rejon ulic Wiczlińskiej, Chwarznieńskiej i Śliskiej (URM nr XXVI/602/04 z 22.12.04.; MRMG nr 4/05, poz. 9), oznaczonej na rysunku planu symbolem 089 KD-D i 091 KD-D, nadaje się nazwę „Adama Kuncewicza”.
4. Drodze publicznej, położonej w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino, na obszarze objętym miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego części dzielnicy Chwarzno-Wiczlino w Gdyni, rejon ulic Wiczlińskiej, Chwarznieńskiej i Śliskiej (URM nr XXVI/602/04 z 22.12.04.; MRMG nr 4/05, poz. 9), oznaczonej na rysunku planu symbolem 092 KD-D i 182 KD-D, nadaje się nazwę „Tadeusza Zielińskiego”.

według załącznika graficznego do niniejszej uchwały.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Pomorskiego.

Wiceprzewodnicząca Rady Miasta Gdyni

Joanna Zielińska

UZASADNIENIE

Doceniając wielką rolę urbanistów i architektów w planowaniu rozwoju miasta po otrzymaniu przez Gdynię praw miejskich w 1926 roku i przemianie z osady rybackiej w nowoczesne miasto, pragniemy upamiętnić twórców dzisiejszego układu urbanistyczno-przestrzennego Gdyni przez nazwanie ich nazwiskami ulic w dzielnicy Chwarzno-Wiczlino, która na naszych oczach przekształca się z terenów typowo rolniczych w nową aglomerację miejską.

Tadeusz Zieliński – (1883 – 1925), urodził się w Warszawie, studiował w Wiedniu i Lwowie, był wykładowcą na Wydziale Architektury Politechniki Warszawskiej i wieloletnim prezesem Koła Architektów w Warszawie – wybitny architekt i urbanista, laureat Honorowej Nagrody SARP. Na kartach urbanistyki polskiej zapisał się głównie jako współautor pochodzącego z 1916r. projektu odbudowy zniszczonego działaniami wojennymi Kalisza. Projektem tym Zieliński zapoczątkował nurt historyzmu w polskiej praktyce urbanistycznej, historyzmu o silnym odcieniu narodowym. Tadeusz Zieliński wraz i Tadeuszem Tołwińskim są projektantami letniska na Kamiennej Górze. Na ogólną koncepcję rozplanowania układu miała zrodzona w Anglii na przełomie XIX i XX wieku koncepcja miasta-ogrodu, której autorem był Ebenezer Howard. W Polsce dużą popularność osiągnęła ona wraz z krakowską wystawą zorganizowaną w 1912r. pod hasłem „Architektura i Wnętrze w Otoczeniu Ogrodowym”. Autorzy planu letniska przeznaczyci pod zabudowę nieco więcej niż połowę obszaru, traktując resztę prawdopodobnie z jednej strony jako zaplecze pod dalszy rozwój letniska, a z drugiej strony jako zaplecze pod przyszłe parki i skwery. Zaprojektowano osiedle niewielkie w skali, z zabudową luźną, jedno- lub dwukondygnacyjną, gdzie zasadniczą rolę w układzie kompozycyjnym całości odgrywała zieleń nowo zakładanych ogrodów i elementy krajobrazowe. Główny ciąg spacerowy letniska, biegnący dzisiejszymi ulicami Korzeniowskiego, Sienkiewicza i Sędzickiego, ukształtowano w ten w ten sposób, by wyeksponować naturalne punkty widokowe na wybrzeże i Zatokę. Pierwsze wille na Kamiennej Górze były utrzymane w konwencji historycznej. Do najlepszych przykładów stylu dworkowego należą m. in. realizacje Tadeusza Zielińskiego z lat 1922-1923, takie jak willa „Sadyba” (ul. Sieroszewskiego 8), willa „Kadrówka” (l. Sieroszewskiego 6) oraz nie istniejąca dziś willa „Pierwsza”(stała przy l. Sieroszewskiego 18). Prócz wspomnianych przykładów architektury dworkowej na Kamiennej Górze nie brak także dobrych realizacji należących do innych nurtów historyzmu. Są nimi, także autorstwa Zielińskiego, willa „Sokola” (ul. Sieroszewskiego 7), willa „Śreniawa” (obecnie Hotel Nadmorski), czy „Hotel Kaszubski” (ul. Sienkiewicza 13).

Roman Feliński – (1886-1953), urodził się we Lwowie, studiował w Monachium, Wiedniu, we Włoszech znany architekt lwowski, doświadczony urbanista, autor jednej z pierwszych w Polsce książek ze stosunkowo nowej wówczas dziedziny budowy miast, stworzył blisko 30 planów miast (m.in. Gdyni, dzielnic Warszawy) i zaprojektował ponad 100 modernistycznych budynków we Lwowie, Warszawie i na Dolnym Śląsku. Był najzdolniejszym architektem działającym we Lwowie w okresie boomu budowlanego (1909–1914) i przysłużył się, w okresie międzywojennym, rozbudowie Warszawy, Gdyni i innych miast oraz odbudowie Dolnego Śląska (1945–1951). Kiedy Rada Gminy Gdyni powierzyła wykonanie planów miasta Wydziałowi VIII (Regulacji) Departamentu Budowlanego Ministerstwa Robót Publicznych - Feliński był jego Naczelnikiem. Pod jego kierunkiem powstały pierwsze projekty urbanistyczne Gdyni. Współpracownikiem Felińskiego był Adam Kuncewicz. Już w

lipcu 1925r. ustalono prognozę rozwoju Gdyni na najbliższe lata, w tym przewidywany wzrost demograficzny i ramowy program funkcjonalny. Jako dominującą przyjęto dla miasta funkcję portowo-przemysłową, lecz prócz niej zakładano także rozbudowę istniejącego letniska. Założono przy tym, że w ciągu najbliższych 10 lat liczba mieszkańców Gdyni osiągnie 60 tys. W pierwszej kolejności, we wrześniu 1925r., rozpoczęto prace nad projektem „docelowej” struktury funkcjonalno-przestrzennej zespołu. Prowadzone one były w stałej konsultacji z Komitetem ds. Rozbudowy, a w ich wyniku powstał tzw. „Szkic orientacyjny rozbudowy Gdyni”. Zaproponowana w nim koncepcja przedstawiona została Komitetowi w dniu 20 listopada 1925r. przez Romana Felińskiego. Wówczas też została wstępnie zaakceptowana, a zgłoszone zastrzeżenia zalecono wprowadzić już w trakcie dalszych, bardziej szczegółowych studiów. Ukończono je w maju 1926r., a ich rezultaty naniesione zostały na wynikową wersję „Szkicu orientacyjnego rozbudowy Gdyni. Plan ten sporządzono w skali 1 : 25000. Według ustaleń „Szkicu...” przyszłe miasto zajmować miało obszar w kształcie wachlarza o promieniu 3,5 km, obejmując swym zasięgiem prócz doliny gdyńskiej również północną część Kępy Redłowskiej (Kamienną Górę) i południowe stoki Kępy Oksywskiej, a więc zaledwie środkową i północną część terenu, zaliczanego wówczas do „okolic Gdyni”. W centralnej części obszaru objętego planem powstawał port, a miasto zamierzano zbudować wokół niego.

Adam Kuncewicz – współpracownik Romana Felińskiego, Naczelnika Wydziału VIII (Regulacji) Departamentu Budowlanego Ministerstwa Robót Publicznych, urbanista, w latach 1925 – 1931 starszy asystent w Katedrze Architektury Polskiej Wydziału Architektury Politechniki Warszawskiej. W drugiej połowie lat 20. rysująca się perspektywa dalszej rozbudowy portu i jego zaplecza kolejowego sprawiły, że ustalenia „Szkicu rozbudowy miasta...” w części dotyczącej śródmieścia stały się nieaktualne. Problem ten stanął przed projektantem planów szczegółowych śródmieścia Gdyni, Adamem Kuncewiczem. W związku z powiększaniem obszarów zajmowanych przez węzeł kolejowy granicę śródmieścia od strony północnej przesuwano dwukrotnie w kierunku południa, zdecydowano rozszerzyć jego zasięg od zachodu. W rejon Śródmieścia włączono wówczas przeznaczoną przedtem na dzielnicę mieszkaniową część doliny gdyńskiej, położoną po zachodniej stronie torów kolejowych. W ten sposób ogólny obszar śródmieścia uległ nawet pewnemu zwiększeniu w stosunku do założeń z 1926r., jednak oddzielona torami kolejowymi zachodnia część śródmieścia nigdy w istocie nie stanowiła z nim przestrzennej jedności. Po dalszej rozbudowie portu zewnętrznego prowadzący nadal prace nad planem miasta Adam Kuncewicz zaproponował przesunięcie głównej osi śródmieścia na południe, nakładając tę funkcję na poszerzoną do 28 m ul. 10 lutego. Celem silniejszego podkreślenia tej osi na jej wschodnim krańcu, już poza ul. Świętojańską, zaprojektowany został rodzaj wydłużonego placu o szerokości 85 m, a długości 180 m (dzisiejszy Skwer Kościuszki), który nawiązywał do istniejącego wówczas ogrodu przed Domem Kuracyjnym. Utrzymał w tym celu w ogólnym zarysie koncepcję szerokiego (50 m) Bulwaru Nadmorskiego. Szczegółowy plan zabudowy północnej części śródmieścia został zatwierdzony w Ministerstwie Robót Publicznych w maju 1928r. Równolegle Kuncewicz prowadził prace nad planem szczegółowym południowej części śródmieścia. Istotnym novum rozwiązania komunikacyjnego w południowej części śródmieścia była próba częściowego wyłączenia z jego układu tranzytowego ruchu kołowego. Zamierzano tego dokonać przez przedłużenie ul. Śląskiej dalej na południe. Zatwierdzenie tego planu nastąpiło w sierpniu 1928r. Po przekazaniu wszystkich prac projektowych dotyczących rozbudowy miasta do Starostwa Grodzkiego w Gdyni w kwietniu 1929r., kierownictwo nad nimi sprawował nadal oddelegowany z Warszawy Adam Kuncewicz. Pod jego nazorem powstał plan ogólny Gdyni, a także stanowiący jego integralną część plan ogólny Śródmieścia. Adam Kuncewicz jest

ponadto autorem: planu ogólnego dzielnicy Grabówek oraz planu zabudowy zachodniej części Oksywia.

Stanisław Filipkowski – (1896 – 1964) architekt, urbanista, 1938 – 1941 prof. Politechniki Lwowskiej i od 1947 Politechniki Warszawskiej. Pracował w Gdyni od grudnia 1933 r., ściągnął go tu Komisarz Rządu Franciszek Sokół, powierzając mu funkcję nowo utworzonej Pracowni Projektów. Był to już wówczas znany i uznany w środowisku urbanista, który zdobył pozycję wygrywając dwa ogólnopolskie konkursy urbanistyczne: jeden w 1928r. na rozplanowanie Radomia, a drugi w 1931 na projekt regulacji i rozbudowy Poznania. Szczególnie ta pierwsza praca jest znacząca w historii urbanistyki polskiej wyznacza ona bowiem początek funkcjonalizmu w planowaniu miast w Polsce. Zdobywając coraz szersze uznanie, nową metodę projektowania „funkcjonalnego” zastosował Filipkowski także w planowaniu Gdyni. W „programie planu zabudowy miasta Gdyni” – zaakceptowany przez Komisję Międzyministerialną w 1935r, – autorzy, (pod kierunkiem Filipkowskiego), założyli docelowy wzrost zaludnienia miasta na 250 tys. mieszkańców. Zaplanowano nowe połączenie z krajem omijające terytorium Wolnego Miasta Gdańska poprzez Mały Kack, Chwaszczyno i Żukowo. W sposób szczególnie przemyślany rozwiązano układ przestrzenny śródmieścia. Główną ideą koncepcyjną było związanie widokowe układu z morzem i portem. U nasady Mola Południowego przewidziano system placów, związanych przestrzennie z główną osią miasta, przeznaczonych pod budowę reprezentacyjnej części śródmieścia. Koncepcja ta stała się rok później punktem wyjścia dla opracowań konkursowych dotyczących tego tematu. Po 1935 roku powstawały nowe plany szczegółowe m. in. dla fragmentów takich dzielnic jak Śródmieście, Mały Kack, Kamienna Góra i Redłowo, a nowe plany parcelacji sporządzono dla niewielkich obszarów położonych na obrzeżach Chyloni i Cisowy. Wiele wysiłku planiści włożyli w drugiej połowie lat trzydziestych w uporządkowanie tych rejonów miasta, które zabudowywały się dotąd w sposób chaotyczny. Podjęte wówczas te próby uporządkowania struktury funkcjonalno-przestrzennej miasta dały widoczne rezultaty tylko w niektórych jego częściach, spowodowany został tym, że proces zapoczątkowany w 1935r. został nagle przerwany wojną w 1939r.

Projekt wnosi na sesję Komisja Statutowa.

Przewodniczący Komisji

Andrzej Kieszek